

[Marius Buhl.]

sen, da jeg så dette forslag, meget velvilligt indstillet overfor det, men til slut gik jeg alligevel imod, og jeg må bruge et par minutter til at give en begrundelse for, hvorfor jeg gjorde det. Det var for det første, fordi man derved tog en ret fra menighedsrådene, som de havde røgtet godt, og for det andet, fordi jeg var bange for, at man derved skulle svække den kirkelige interesse. Det er altid sådan, at når et menighedsråd ser sit område beskåret, er det, ligesom interessen svækkes for arbejdet; hvorefter denne svækkelse af interessen ikke blot virker indenfor menighedsrådet, men også virker udadtil i menighedsrådets arbejde. For det tredje gik jeg imod, fordi jeg var bange for, at disse præster skulle føle sig som påtvungne, når de kom ud i et sådant sogn, og at sognet også skulle føle det, som om de var påtvunget en præst. Denne følelse ville blive til skade for præsternes intime arbejde ude i et landsogn.

Omend ikke nærværende forslag adskiller sig i væsentlig grad fra det ærede medlem hr. Frede Nielsens forslag, så er der dog en gradsforstel mellem dem. Det adskiller sig derfra ved, at det kun omfatter købstadsembeder, og det gør — det giver jeg det ærede medlem fuldstændig ret i — forslaget i første omgang ringere. Det er nemlig rigtigt, at der kan være mange af de folk, der sidder ude, som vil føle sig bedst tilpas i et landligt embede, og det vil de ikke kunne komme ind i efter dette forslag. Men det gør jo også forslaget mildere, det gør det lettere at tage. For det første tager man jo ikke retten fra så mange, som man ville have gjort efter det tidligere lovforslag. Her er der tale om et meget begrænset antal. Nu kan man spørge: Ja, men er det da ikke ganske ligegyldigt, når man begår en uret, om den begås imod mange eller få? Jeg indrømmer, at det er akkurat lige meget, enten man begår en uret mod 10 eller imod 100, det ville måske være betimeligt, om man også i andre tilfælde ræsonnerede således, at en uret er lige stor, hvadenten den bliver begået imod 1 eller 1 000. Men der er den forskel på lovforslaget fra 1948 og dette, at i sin tid tog man hele retten fra det landsogn, som kun havde een præst, og kom så ud for den situation at skulle besætte administrativt; det gør man ikke ved dette lovforslag, her beskærer man sognets ret, men man tager den ikke helt. Menighedsrådene

i ethvert købstadsogn bevarer indstillingsretten, og man vil ikke med rette kunne sige, at deres interesse for arbejdet kan svækkes af den grund, for de bliver ved at have indstillingsret til de to, måske flere embeder, og det er af stor betydning.

En anden betydelig ting er, at man har sikret, at bestemmelsen kun gælder for sogne, hvor der er mindst tre præster, d.v.s. at de forskellige trosretninger kan efter indstilling blive repræsenteret, selvom dette lovforslag bliver vedtaget. Det er en meget betydelig ændring, at man altså ikke tager indstillingsretten fra noget menighedsråd; de bevarer indstillingsretten, omend ikke i så stort omfang som hidtil, til et rimeligt antal embeder; så at de forskellige kirkelige retninger kan blive repræsenteret indenfor det pågældende købstadsogn. Endelig er det absolut sådan efter min opfattelse, at den, hvad skal vi sige, skævhed, der ville opstå, hvis en præst kom ud til et landsogn og selv følte, ligesom menighedsrådet følte, at han var blevet dem påtvunget, i høj grad elimineres ved, at det kun drejer sig om købstadsogne, hvor arbejdet ikke er af så intim karakter som i landsognene. I et lille landsogn, hvor alle kender alle, kan den tanke fæstne sig, at præsten er blevet dem påtvunget, men det sker ikke i købstadsområdet.

Af disse grunde kan jeg anbefale lovforslaget; jeg indrømmer, at man står overfor det gamle problem, at det, der er ret overfor een part, er uret overfor en anden part, men jeg mener, at den ret, der skal hævdes, er så absolut, og den uret, der begås, kan, om ikke elimineres, så dog bæres, uden at der sker nogen skade derved.

Gottschalk-Hansen: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Fibiger, er forhindret i at være tilstede, vil jeg på mit partis vegne fremkomme med nogle bemærkninger til det foreliggende lovforslag.

Rent umiddelbart kan man vel nok synes, at det af den højtærede kirkeminister fremsatte lovforslag kan give anledning til nogen betænkelighed, fordi det i virkeligheden er et indgreb i menighedsrådenes naturlige rettigheder, og folkekirkens idé er vel først og fremmest at virke på demokratiets grund. Det er dens styrke, det er dens svaghed, men det er grundtanken i kirken som folkekirke, at den hviler på et demokratisk grundlag, og det er og må være en meget alvorlig sag